

Ledelsesberetning

Ledelsesberetning

Med udgangen af 2021 forvalter Fugleværnsfonden ca. 1080 hektar fordelt på 23 naturreservater. I 2021 gennemførte fonden en større udvidelse af Tryggelev Nor samt et nyt køb i Stormengene. I 2022 er der lagt op til, at Fugleværnsfonden foretager yderligere opkøb og udvidelser.

Større projekter

I naturreservatet Nyord Enge er det gamle fugletårn erstattet af et nyt og bedre tårn. Arkitekt Tobias Jacobsen har tegnet tårnet, og Rambøll har med beregninger og undersøgelser sikret, at tårnet kan stå sikkert i mange år fremover. Samtidig er handikaprampen renoveret og parkeringspladsen er udvidet til dobbelt størrelse. I 2022 etableres en miniudstilling under tårnet med plancher om fuglene og naturen i området med fokus på svalerne. Det hele er støttet økonomisk af AP Møller Fonden, Aage V. Jensen Naturfond, Ulla og Erik Hoff-Clausens Familiefond og Friluftsrådet. Det takker vi for.

På Hyllekrog startede renoveringen af Ninas Hus i 2019 for et tilskud givet af Karen Krieger-Fonden. Den ydre renovering blev afsluttet i 2020. Den indre renovering er nu i fuld gang og er planlagt til at skulle afslutte i sensommeren 2022, hvorefter huset kan tages i brug. Tak til både Karen Krieger-Fonden og til Fugleværnsfondens frivillige, som hjælper til med renoveringen.

I Ravnstrup Sø naturreservat er et nyt fugletårn nu opført, som erstatning for det meget gamle og meget udtjente fugletårn. Det nye tårn er betalt af 15. Juni Fonden, Aage V. Jensen Naturfond, Ulla og Erik Hoff-Clausens Familiefond og Næstved Kommune. Tak for hjælpen!

I Tryggelev Nor gennemføres pt. et flerårigt LIFE-projekt. Projektperioden er 1. sept. 2018 til 31. jan. 2025.

Naturforvaltning

Med midler fra Natura 2000 har der i 2021 været en genrydning af hybenroser med hybenrotor på Hyllekrog. Midler fra puljen har desuden dækket en del af udgifterne til nyt hegn og fangfold ved Gundsømagle Sø og en ændring af græsningen ved Bøjden Nor, der implementeres i sommeren 2022.

I Sølsted Mose er der gennemført et større hegnsprojekt for at kunne supplere græsningen med geder i den vestlige og centrale del af mosen. Allerede nu har mosen på grund af græsningen flere steder ændret karakter fra at være under akut tilgroning til nu at fremstå lysåbent. Den ændrede afgræsning ser ud til at have en meget positiv effekt på udviklingen af Sølsted Mose til igen at være højmosé.

En ny dyreholder ved Gundsømagle Sø har ført til en synligt bedre afgræsning af rigkær og tagrør. Første år med helårsgræsning på Hyllekrog er gået godt og ser ud til at være endnu et skridt i den rigtige retning for en mere rig og varieret natur på odden.

I forbindelse med landbrugsstøtten er mulighederne for at arbejde med fast græsningstryk på udvalgte lokaliteter blevet undersøgt. Fast græsningstryk letter kontrollen af arealerne, men det stiller større krav til samarbejdet med de enkelte dyreholdere. Fast græsningstryk implementeres fra 2022 på Hyllekrog.

Der har været foretaget afbrændinger i Saksfjed-inddæmningen, Vaserne, Nivå Bugt Strandenge, Gundsømagle Sø og Nyord Enge. Der er blevet foretaget større vegetationsrydninger og slåninger ved Barup

Sø, Tryggelev Nor, Sølsted Mose og i Saksfjed-inddæmningen, hvor der desuden har været udført en større rydning af hegnslinjen.

I naturreservatet Rusland er et større veteraniseringsprojekt med udvalgte træarter gennemført med udgangspunkt i at skabe stor vedmasse-diversitet, før skoven lægges ud til Urørt skov.

Formidling

På trods af coronasmitten lykkedes det i 2021 at planlægge og gennemføre knap 90 fugleture i naturreservaterne. På grund af restriktioner ventede vi indtil april med at starte årets ture.

I efteråret 2021 blev der afholdt kursus i formidling til børn for to kursushold. Det ene i Blåvand og det andet i Saksfjed. Kurserne var en del af DOFs projekt Fugle for Alle støttet af Nordea Fonden (tak for det), hvor Fugleværnsfonden deltager med en kursus-underviser. Ca. 15 deltagere kom i 2021 igennem kurset, hvor de på baggrund af teori, øvelser og gruppearbejde til sidst udviklede og afprøvede deres eget lille fugleundervisningsforløb for en inviteret skoleklasse. Kurserne gentages i 2022 og 2023 for nye deltagere.

I 2021 blev der igen afholdt to bioblitz på naturreservaterne, og denne gang blev det en gentagelse af de to første bioblitz i 2013 - Vaserne og Hyllekrog. I Vaserne forsøgte vi at få nogle nye eksperter til at hjælpe til med at registrere artsgrupper, som vi tidligere ikke har dækket så godt. Det lykkedes at få landets dygtigste specialist i tovinger (bl.a. myg og fluer) med, og det gav nogle nye og spændende fund for området. På Naturbasen ligger Vaserne forsat helt i top, når det gælder registrering af arter i Danmark - kun overgået af Mols Laboratoriet. Det var dog bioblitzten på Hyllekrog, som overraskede mest. Denne gang koncentrerede vi os især om det yderste af spidsen af Hyllekrog, som slet ikke blev dækket i 2013. Det gav et højst overraskende fund - sandørentvist, som kun kendes for en meget lille bestand på Anholt, samt nogle få - og i flere tilfælde meget gamle - fund fra Bornholm og Møn. Bestanden på Hyllekrog er stor og livskraftig, men den findes kun inden for et meget lille areal, så det bliver spændende at følge bestanden i årene fremover.

Et nyt flot fugletårn på Nyord Enge blev fint færdigt til tiden. Rampen for kørestolsbrugere og den udvidede p-plads er også klar. Nu mangler formidlingsdelen, som færdiggøres i 2022. Det er plancher og miniudstilling om naturen og fuglene på Nyord – med fokus på de mange svaler.

Bøjden Nor fik i 2021 nye plancher, både på planchehalvtag, i fugleskjul og i fugletårn og desuden en bedre skiltning i området.

Overvågning

Overvågningen af ynglefugle på Fugleværnsfondens naturreservater fungerer fint og fortsætter med mange frivillige gode observatører. Fugleværnsfonden takker de mange i det frivillige overvågningskorps, som indsamler de fleste af de vigtige observationer. De bruges til at følge udviklingen i især antallet af ynglefugle - men også trækfuglene - samt på udvalgte steder også anden natur. Overvågningen sikrer, at Fugleværnsfonden opnår mere viden om hvilke tiltag i naturreservaterne, der gavner fugle og natur bedst, og hvor der er brug for nye tiltag. Resultaterne fra ynglefugleovervågningen findes for en del naturreservater i DOF Basen og alle i DOF publikationen "Fugleåret". Bioblitz, som er beskrevet under "Formidling", bidrager også til overvågningen af både plante- og dyrearter i naturreservaterne.

Iblandt de knap 59.000 fugle-observationer i fondens naturreservater i 2021 blev der også observeret flere sjældne og bemærkelsesværdige fuglearter. Her skal blot fremhæves nogle få observationer. Der kom flere større træk af dværgmåge ved Hyllekrog. Rovterner fouragerede i Tryggelev Nor, Salme Nor og Nørreballe Nor og i Nivå Bugt Strandenge. Pungmejse i Sølsted Mose og Nivå Bugt Strandenge. Pirol i Gulstav Mose. Savisanger i bl.a. Gundsømagle Sø og Sølsted Mose. Mosehornugle i Nyord Enge og i Saksfjed-Hyllekrog.

Fiskeørn ved Bremsbøl sø, Tryggelev Nor, Hyllekrog og Nivå Bugt Strandenge. Drosselrørsanger i bl.a. Nørreballe Nor. Aftenfalk på Hyllekrog og i Tryggelev Nor. Få af de ynglende mere usædvanlige og sjældne fugle i naturreservaterne kan også fremhæves. For eksempel plettet rørvagtel i Sølsted Mose. Lille flagspætte i Vaserne, i Sølsted Mose og i Rusland. Svaleklire i Vaserne. Atlingand på Nyord Enge, i Bremsbøl Sø og i Sølsted Mose. Og ynglende sorthovedet måge i Nørreballe Nor. Blot for at nævne nogle få.

Lokale frivillige arbejdsgrupper

Fugleværnsfonden tæller i dag mere end 250 frivillige fordelt i arbejdsgrupper på de fleste af fondens 23 naturreservater rundt om i landet. Antallet af frivillige har været støt stigende i de seneste år, hvilket blandt andet skyldes opstart af 2 helt ny arbejdsgrupper i forbindelse med erhvervelsen af fondens nyeste naturreservater Svartingedal på Bornholm og Rusland i Nordsjælland.

Også i 2021 ydede de frivillige arbejdsgrupper en meget stor indsats i naturreservaterne med naturpleje, overvågning, fugleture og vedligeholdelse af publikumsfaciliteter. Uden dette imponerende frivillige engagement er det ikke muligt at sikre så fin en tilstand i naturreservaterne, som tilfældet er i dag. Det skal de frivillige have meget stor tak for.

Økonomisk målsætning

Fugleværnsfondens bestyrelse har vedtaget følgende økonomiske målsætning for fondens egenkapital:

1. En grundfond på kr. 5,0 mio.
2. En udligningsfond på kr. 6,0 mio. som "buffer" til sikring af minimumsdrift i 2-3 år.
3. Øvrig fri egenkapital på p.t. kr. 1,9 mio. til fondens formål.

Det økonomiske resultat i 2021 er med til at sikre, at Fugleværnsfonden opfylder ovenstående målsætninger ved overgangen til 2022.

Den frie egenkapital på 1,9 mio. kr. skal anvendes til at sikre mulighed for relevante opkøb, drift af naturreservaterne samt til at imødegå den usikkerhed, der kan være i en økonomi, der er afhængig af gaver, arv, fondsmidler og EU landdistriktsmidler.

Fugleværnsfondens strategi og mål fremgår af fondens hjemmeside: www.fugleværnsfonden.dk.

Tak til Fugleværnsfondens støtter

Fugleværnsfonden vil gerne takke alle frivillige for det store engagement i 2021. En særlig tak skal rettes til de mange bidragsydere, som har hjulpet os økonomisk i 2021, samt de testatorer, der har testamenteret til Fugleværnsfondens fordel i 2021.

Til sidst en stor tak til følgende virksomheder, myndigheder, fonde og legater, som har støttet vores arbejde økonomisk i 2021:

- AP Møller Fonden
- Aage V. Jensen Naturfond
- 15. juni Fonden
- Landbrugsstyrelsen
- Karen Krieger-Fonden

- Naturstyrelsen
- Friluftsrådet
- Løvsbjerg Fonden
- Slots- og Kulturstyrelsen
- QATO Fonden
- ANT Fonden
- Gubra ApS
- Fabrikant Chas. Otzens Fond
- Beckett-Fonden
- Gribskov Kommune
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Martin Pedersens Mindelegat
- Toosbuys Fond
- Frimodt-Heineke Fonden
- Johanne Henriette og Hans Kristian Madsens Hjælpefond for Dyr af 31/12-1999
- Fabrikant Mads Clausens Fond
- Marguerite og Palle Mikkelsens Legat
- 1 Døgn, 2 Hold, 3 Dyr.
- Ingeniør K. A. Rohde og Hustrus Legat
- Dyreværnsforeningen Svalens Fond
- Direktør J.P. Lund og Hustru Vilhelmine Bugge's Legat
- Lemvigh-Müller Fonden
- Nationalpark Vadehavet
- Simon Spies Fonden
- Fredensborg Kommune
- Sparekassen Rødby's Legat

God Fondsledelse

1. januar 2015 trådte en ny lov i kraft "Lov om erhvervsdrivende fonde". Fugleværnsfonden har, uanset dens mange almenyttige aktiviteter status af erhvervsdrivende fond, og derfor gælder loven også for Fugleværnsfonden. I loven er det et krav, at erhvervsdrivende fondes bestyrelser redegør for, hvorledes fonden forholder sig til de af Komitéen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Denne redegørelse følger her:

Loven har for Fugleværnsfonden betydet, at fondens vedtægter i 2015 er blevet undersøgt nærmere af fondens ledelse i forhold til bestemmelserne i den nye lov. Denne undersøgelse har resulteret i følgende vurderinger fra ledelsen vedr. god fondsledelse:

Alle væsentlige anbefalinger til god fondsledelse udarbejdet af Komitéen for god Fondsledelse følges af Fugleværnsfonden. I enkelte tilfælde er en forklaring af vedtægterne i Fugleværnsfonden dog påkrævet i forhold til anbefalingerne. Det fremgår af et af Fugleværnsfondens bestyrelse udarbejdet skema, hvordan Fugleværnsfonden følger anbefalingerne og/eller forklarer sin stillingtagen til anbefalingerne. Et andet skema giver de oplysninger om medlemmerne af Fugleværnsfondens bestyrelse, som de står anbefalet af Komitéen for god Fondsledelse. De to skemaer er at finde på Fugleværnsfondens hjemmeside via dette link:

<https://www.fuglevaernsfonden.dk/fuglevaernsfonden/bestyrelse>

Redegørelse for uddelingspolitik

Fugleværnsfonden er en selvstændig fond, etableret af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) i 1966. Midlerne til opkøb og pleje kommer fra testamentariske gaver, tilskud fra fonde og legater samt - ikke mindst - fra private bidrag, indsamlet især blandt DOFs medlemmer. Opkøb og pleje af naturen er en effektiv og varig måde at sikre fristeder til fuglene. Fugleværnsfondens 23 naturreservater på ca. 1.080 hektar, rummer nogle af Danmarks mest fuglerige og truede naturtyper: ubeboede småøer, lavvandede kyster og strandsøer, enge og moser, rørskove, krat og naturskov - områder af national eller international betydning. Dermed er reservaterne også af stor betydning for mange dyr og planter.

Se mere her: <https://www.fuglevaernsfonden.dk/fuglevaernsfonden>

Legatarfortegnelse

Der er ikke foretaget uddelinger i 2021 udover uddelinger efter uddelingspolitikken jf. ovenstående redegørelse for uddelingspolitik.

Begivenheder efter statusdagen

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets udløb og frem til årsrapportens underskrivelse, der anses for væsentligt at kunne ændre vurderingen af årsrapporten for fonden.